

Όνοματεπώνυμο.....

Μάθημα:.....

Υλη:.....

Επιμέλεια διαγωνίσματος.....

Αξιολόγηση :.....

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1.

Να αποδώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω όρων: Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος(ΔΟΕ), Μεγάλη Ιδέα, Τανζιμάτ.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2.

Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις με τη λέξη Σωστό ή Λάθος:

- α) Η Ελλάδα το 1881 στα Βόρεια σύνορά της περιελάμβανε τον Όλυμπο και τη Μακεδονία.
- β) Στα τέλη του 19^{ου} και στις αρχές του 20^{ου} αιώνα παρατηρείται σημαντική μεταναστευτική κίνηση των Ελλήνων προς την Αμερική εξαιτίας της σταφιδικής κρίσης.
- γ) Το 1897 η Ελλάδα κήρυξε πτώχευση.
- δ) Οι ιδιώτες συμμετείχαν σε ποσοστό περίπου 30% στο κόστος κατασκευής του ελληνικού σιδηροδρόμου.
- ε) Η Ελλάδα συνάντησε δυσκολίες στην υλοποίηση προγράμματος κατασκευής σιδηροδρομικού δικτύου, επειδή οι θαλάσσιες μεταφορές περιόριζαν την αποδοτικότητά του.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Το ζήτημα της εκμετάλλευσης των ορυχείων στην Ελλάδα κατά τη δεκαετία του 1860.

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Β2

Να αναφερθείτε στην αναγκαιότητα εξωτερικού δανεισμού της Ελλάδας κατά τον 19^ο αιώνα, καθώς και στην αξιοποίηση των ποσών των δανείων.

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο παραθεμάτων και τις σχετικές πληροφορίες του βιβλίου σας να αναφερθείτε: α) στις εξαγωγές ελληνικών προϊόντων κατά τον 19^ο αιώνα, β) στις εισαγωγές κατά το ίδιο διάστημα και γ) στη σημασία που είχε για την Ελλάδα το εξωτερικό εμπόριο.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Οι σταφιδάμπελοι κυρίως, αλλά και οι ελαιώνες και οι αμπελώνες, οι συκεώνες, οι φυτείες εσπεριδοειδών και άλλων οπωροφόρων και, ειδικά στο τελευταίο τέταρτο του αιώνα, τα καλλιεργούμενα με καπνό εδάφη επεκτάθηκαν, καθ' όλη τη διάρκεια του 19ου αιώνα, και η παραγωγή τους εξασφάλισε στην ελληνική οικονομία το απαραίτητο συνάλλαγμα για να χρηματοδοτήσει τις αναγκαίες εισαγωγές βιομηχανικών, εδωδίων και αποικιακών προϊόντων (σιτάρι, δημητριακά, ρύζι, αλίπαστα ψάρια, καφέ, ζάχαρη, κτηνοτροφικά προϊόντα και ζώα)[...] Οι σταφιδάμπελοι κάλυπταν μια πολύτιμη, αλλά λεπτή παράλια ζώνη στη Βόρεια, Δυτική και Νοτιοδυτική Πελοπόννησο, στη νότια πλευρά της Αιτωλίας, στην Κεφαλλονιά και τη Ζάκυνθο. [...] Οι ελαιώνες της Κέρκυρας, των κοιλάδων της Νότιας και Ανατολικής Πελοποννήσου, της Αττικής, της Μεγαρίδας και της Φωκίδας, της Μαγνησίας και των Κυκλάδων, όπως και οι συκεώνες και μορεώνες* της Μεσσηνίας και της Λακωνίας και

οι φυτείες εσπεριδοειδών στην Αργολίδα και τα νησιά αποτελούσαν εμπορευματικούς θύλακες, με σχετικά εύκολη πρόσβαση σε εξαγωγικούς λιμένες. [...]

Σωκράτης Δ. Πετμεζάς, «Αγροτική οικονομία», στο Ιστορία της Ελλάδας του 20ού αι., Βιβλιόγραμμα, 1999, τ. Α1', σ. 60.

*μορεώνες : για την εκτροφή μεταξοσκωλήκων, που τρέφονται αποκλειστικά με φύλλα μουριάς.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Τα δημητριακά καλλιεργούνταν όπου το επέτρεπε η ποιότητα του εδάφους, αλλά ποτέ σε αρκετά μεγάλες ποσότητες ώστε να ικανοποιήσουν τις εγχώριες ανάγκες. Στην ουσία το κύριο πρόβλημα της ελληνικής γεωργίας ήταν η παραγωγή εξαγωγίμων προϊόντων σε αρκετά μεγάλη ποσότητα, ώστε να εξισορροπούν τις απαραίτητες εισαγωγές σιτηρών. Το πρόβλημα λύθηκε με την κορινθιακή σταφίδα, η οποία κυριολεκτικά έβγαζε το ψωμί της Ελλάδας. [...] Το εμπόριο σταφίδας έγινε ο ακρογωνιαίος λίθος ολόκληρης της ελληνικής οικονομίας. Το ακμαίο λιμάνι της Πάτρας απασχολούνταν αποκλειστικά με τις εξαγωγές σταφίδας και τις εισαγωγές δημητριακών και μεταποιημένων προϊόντων. Το 1887 εξήχθησαν προϊόντα συνολικής αξίας 18.300.000 φράγκων, από τα οποία 17.800.000 ήταν σταφίδα. Όσο υπήρχε η αγορά της σταφίδας η ελληνική οικονομία ήταν ασφαλής. [...]

Λ. Σ. Σταυριανός, Τα Βαλκάνια, Από το 1453 και μετά, Βάνιας, τ. Ι, σελ. 571.

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Ο μεταλλευτικός τομέας επεκτάθηκε θεαματικά [...] : 35 ενεργά μεταλλεία με 12.000 εργάτες περίπου και 23 εταιρείες καταμετρά το 1906 ο επιθεωρητής μεταλλείων του Υπουργείου Οικονομικών Ηλίας Γούναρης. Η συμμετοχή των μεταλλευμάτων στις εξαγωγές της χώρας, σε όλο και μεγαλύτερες αναλογίες, θα συμβάλει στη βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου.

Χριστίνα Αγριαντώνη, «Η ελληνική οικονομία. Η συγκρότηση του ελληνικού καπιταλισμού, 1870- 1909», στο Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, 1770-2000, τ. 5ος, Ελληνικά Γράμματα, 2003, σ. 61.

ΘΕΜΑ Δ1

Λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο των παραθεμάτων και τις σχετικές πληροφορίες του βιβλίου σας να αναφερθείτε στην αναγκαιότητα δημιουργίας τραπεζικού συστήματος στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος, καθώς και στην ίδρυση και τη δραστηριότητα της Εθνικής Τράπεζας στα πρώτα στάδια της λειτουργίας της.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Η εξάρτηση των καλλιεργητών από τους σταφιδεμπόρους και τους τοκογλύφους, μοντέλο του οποίου πρώτοι διδάξαντες ήταν οι Άγγλοι έμποροι της κορινθιακής στο τέλος του 18ου αιώνα, παγιώθηκε μετά την ανεξαρτησία και αποτέλεσε στη συνέχεια κύριο χαρακτηριστικό της σταφιδοπαραγωγής για όλο τον 19ο αιώνα. [...] Οι έμποροι των πόλεων, με κάποιες διαμεσολαβήσεις τοπικών μικρεμπόρων ή παραγγελιοδόχων στις επαρχίες, διοχέτευαν χρήμα ή και εμπορεύματα για τις ποικίλες ανάγκες των χωρικών. Ως εγγύηση προαγόραζαν το εμπορεύσιμο τμήμα της καλλιέργειας του επόμενου χρόνου, εισέπρατταν δηλαδή σε είδος το μικρό κεφάλαιο που δάνειζαν, συν τους τόκους [...] Ο τόκος κυμαινόταν από 18% έως 24%, πολλές φορές δε ήταν ακόμη υψηλότερος, ενώ ο παραγωγός ήταν υποχρεωμένος να παραδώσει όλο τον σταφιδόκαρπο στο δανειστή του. Έτσι η παραγωγή του ήταν πάντα προαγορασμένη και ο έμπορος μπορούσε να κερδοσκοπεί επί της τιμής αγοράς του προϊόντος.

Βασίλειος Πατρώνης, Ελληνική Οικονομική Ιστορία, Οικονομία, Κοινωνία και Κράτος στην Ελλάδα (18ος – 20ος αιώνας), Ελληνικά ακαδημαϊκά ηλεκτρονικά συγγράμματα και βοηθήματα.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Μετά την ίδρυση της Βασιλείας του Όθωνος έχων ο Εϋνάρδος εν Ελλάδι ρέκτην και πεπειραμένονσυνεργάτην, τον φίλον αυτού ΓεώργιονΣταύρον, έπεμψε αυτώ προς κυκλοφορίανκεφάλαιον δραχμών 500.000, όπως δοκιμάση αν ο τόπος ήτο ώριμος προς τραπεζικάς εργασίας και προπαρασκευασθή συνάμα βαθμιαίως το προς τοιαύτας εργασίας έδαφος. Ευθύς δε ως έκριναν επίκαιρον, προέβησαν εις διαβήματα παρά τη Κυβερνήσει πεισθείση όπως συνδράμη και υλικώς το έργον συμμετέχουσα διά χιλίων μετοχών. Αποτέλεσμα των ενεργειών τούτων υπήρξεν η κατάργησις του περι

Τραπεζης Νόμου του 1836 και η έκδοσις του Νόμου της 30ης Μαρτίου 1841, του πρώτου εκ των νόμων δι' ών συνέστη και εφ' ώνθεμελιούται η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος. Διά του νόμου τούτου το κεφάλαιον της Τραπεζης ωρίσθη εις πέντε εκατομμύρια και παρεχωρήθη αυτή το δικαίωμα προς έκδοσιν τραπεζικών γραμματίων εις τον κομιστήν».

Ιωάννης Βαλαωρίτης, Ιστορία της Εθνικής Τραπεζης της Ελλάδος(1842-1902), εν Αθήναις, 1902, αναστατική έκδοσις Μ.Ι.Ε.Τ., 1988, σ. 6.

Καλή επιτυχία!

ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΜΑΘΗΣΗ